FINNVERA

Mihin Suomi investoi – ja kuka uskaltaa?

Rahoitus & kasvu -katsaus 3/2026

Sisällys

Tiivistelmä **2**

Johdanto **3**

Investoinnit laahaavat, koska asuntorakentaminen romahti **3**

Pääomat virtaavat energiaan ja datakeskuksiin **5**

Ulkomainen pääoma kasvaa, kotimainen ailahtelee **6**

Energiahankkeet vääristävät yrityskokojen vertailua 7

Pk-yritykset: varovainen enemmistö, rohkea vähemmistö 7

Millä rahalla investoidaan – ja miksi niin varovasti? **8**

Yrityssektori on nettosäästäjä – toisin kuin Ruotsissa 8

Varovaisuutta vai heikkoa kysyntää? 10

Lähiaikojen näkymät **11**

Jättihankkeet heiluttavat tilastoja 11

Johtopäätökset **12**

Lähteet **12**

Finnvera © All Rights Reserved

Tiivistelmä

Suomen investoinnit ovat jääneet selvästi naapurimaista. Viimeisen vuoden aikana investoinnit ovat olleet noin 6 prosenttia alle vuoden 2019 tason, kun Ruotsissa ne ovat olleet 14 prosenttia ja Tanskassa 23 prosenttia sen yläpuolella. Samaan aikaan ulkomaiset toimijat ovat ilmoittaneet Suomeen kymmenien miljardien eurojen datakeskus- ja energiahankkeista. Katsauksessa tarkastellaan, mihin Suomessa investoidaan, kuka investoi ja millä rahalla sekä miksi suomalaiset yritykset investoivat varovasti.

- **Asuntorakentaminen selittää suurimman osan notkahduksesta.** Asuinrakennusinvestoinnit ovat pudonneet lähes 40 prosenttia vuoden 2022 huipputasosta, ja ne vähensivät talouskasvua noin 1,4 prosenttiyksikköä sekä vuonna 2023 että 2024. Ilman sitä talous olisi kasvanut vuonna 2024 noin 2,4 prosenttia toteutuneen 1,0 prosentin sijaan. Muut investoinnit ovat noin 6 prosenttia vuoden 2019 tason yläpuolella, mutta nekään eivät ole kasvaneet vertailumaiden tahtia.

- **Kasvu keskittyy energiaan ja datakeskuksiin.** Informaatio- ja viestintäalan investoinnit kasvoivat vuosina 2019–2025 yli 80 prosenttia ja energian lähes 70 prosenttia. Hankkeet ovat pääomavaltaisia: energiassa investoitiin noin 1,5 miljoonaa euroa työllistä kohden, mutta alan työllisyys kasvoi vain noin 2 200 hengellä.

- **Ulkomainen omistus kasvaa, mutta ei vain Suomessa.** Ulkomaisessa omistuksessa olevien yritysten osuus yritysten investoinneista nousi vuosina 2022–2024 noin 23 prosentista lähes 25 prosenttiin. Sama kehitys näkyy kuitenkin Ruotsissa, Tanskassa ja Saksassa, eikä ulkomaisen pääoman rooli Suomessa poikkea vertailumaista.

- **Suomalaiset yritykset säästävät, ruotsalaiset velkaantuvat kasvaakseen.** Yrityssektori on ollut nettoluotonantaja 2000-luvulla 25 vuotena 26:sta. Ruotsissa yritykset ovat useammin nettolainanottajia. Suomalaisyritysten velka on 114 prosenttia BKT:stä, kun ruotsalaisten on 151 prosenttia. Tämä viittaa vähäiseen riskinottoon. Pk-yritysten investointiodotusten saldoluku on −11, ja se on ollut negatiivinen vuodesta 2019.

- **Tuotannon pääasiallinen este on kysyntä, ei rahoitus.** Teollisuusyrityksistä 47 prosenttia pitää kysynnän puutetta tuotannon esteenä, kun pitkän aikavälin keskiarvo on 34 prosenttia. Varovaisuus on siis osin rationaalista, mutta se on myös rakenteellista, koska se näkyi jo 2010-luvulla paremman kysynnän aikana. Rahoitusta pitää esteenä vain 3 prosenttia, mutta yli kuudesosa pk-yrityksistä pitää rahoituksen hintaa keskeisenä syynä olla lisäämättä investointejaan.

- **Jättihankkeet eivät vielä näy luvissa.** Datakeskuksiin on ilmoitettu kymmenien miljardien hankkeita, mutta investointeja ennustavat teollisuus-, energia- ja varastorakennusten luvat ovat 25 prosenttia vuodentakaista pienemmät ja 15 maakunnassa 18:sta alle viiden vuoden keskiarvon.

- **Uskaltajia löytyy kasvuyrityksistä.** Voimakkaasti kasvuhakuisten pk-yritysten investointiodotusten saldoluku on +53. Näissä yrityksissä investoinnit ovat suuria suhteessa liikevaihtoon, eikä oma kassa yleensä riitä niiden rahoittamiseen.

Finnvera © All Rights Reserved

Johdanto

Investoinnit ovat talouskasvun ja tuottavuuden keskeinen ajuri. Niiden avulla yritykset kasvattavat tuotantokapasiteettiaan, ottavat käyttöön uutta teknologiaa ja luovat edellytyksiä tulevalle viennille. Suomessa investointien kehitys on ollut viime vuosina heikkoa, ja ero naapurimaihin on kasvanut. Samaan aikaan julkisuudessa on kerrottu poikkeuksellisen suurista investointisuunnitelmista, kuten datakeskus- ja energiahankkeista, joiden takana ovat pääosin ulkomaiset toimijat. Kuva Suomen investointiympäristöstä on siten ristiriitainen: ulkomainen pääoma näyttää näkevän Suomessa mahdollisuuksia, kun taas kotimaiset yritykset vaikuttavat investoivan varovasti.

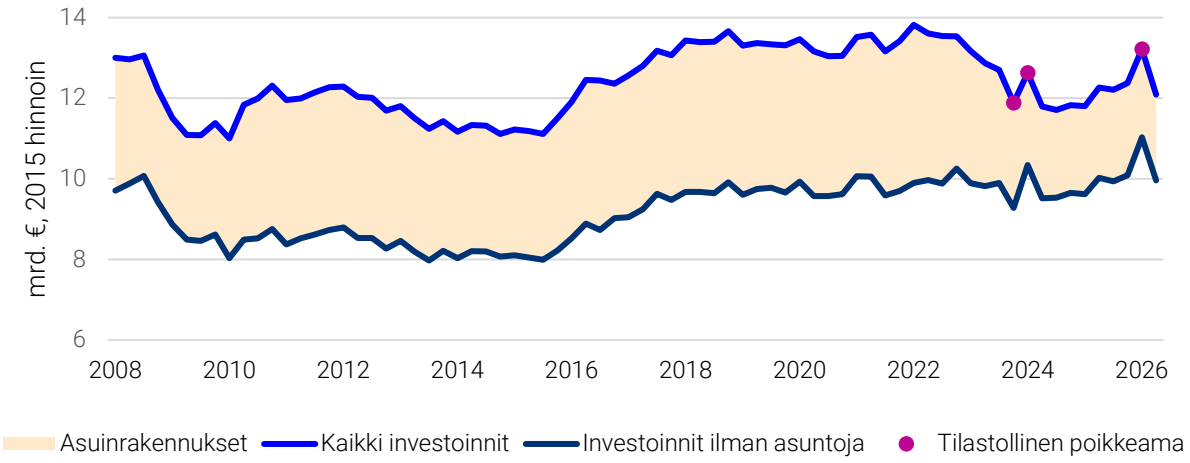
Tässä katsauksessa tätä asetelmaa tarkastellaan lähemmin. Ensin käydään läpi, miten investoinnit ovat kehittyneet ja mille toimialoille ne kohdistuvat. Sen jälkeen tarkastellaan, kuka investoi: ulkomaiset vai kotimaiset yritykset, suuret vai pienet yritykset, ja millä rahalla. Lopuksi arvioidaan, mistä yritysten varovaisuus johtuu ja millaisia näkymiä investoinneille on lähivuosina. Investointien kehitystä verrataan pääosin koronapandemiaa edeltäneeseen vuoteen 2019 ja investointien huipputasovuoteen 2022.

Investoinnit laahaavat, koska asuntorakentaminen romahti

Viimeisen neljän neljänneksen aikana Suomen kiinteät investoinnit olivat keskimäärin noin 8 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2022, jolloin ne olivat huipussaan, ja noin 6 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2019. Kuviosta 1 nähdään, että pudotus on tullut lähes kokonaan asuinrakentamisesta. Asuinrakennusinvestoinnit ovat pudonneet lähes 40 prosenttia, kun muut investoinnit ovat noin 6 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2019 ja hieman suuremmat kuin vuonna 2022. Viimeisimmällä neljänneksellä (2026Q2) investointeja tehtiin 12,1 miljardilla eurolla vuoden 2015 hinnoin, mikä on 1,4 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Neljännesvuosisarjassa on myös kertaluonteisia hyppäyksiä, joita käsitellään myöhemmin tässä raportissa.

Asuntorakentamisen romahdus on näkynyt myös talouskasvussa: Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon perusteella laskettuna se leikkasi BKT:n kasvusta noin 1,4 prosenttiyksikköä sekä vuonna 2023 että vuonna 2024. Ilman sitä vuoden 2023 supistuminen (−1,2 prosenttia) olisi ollut lähes nollakasvua ja vuoden 2024 kasvu noin 2,4 prosenttia toteutuneen 1,0 prosentin sijaan. Vuonna 2025 asuntoinvestointien vaikutus kasvuun oli enää neutraali, mikä antaa viitettä siitä, että pohja on saavutettu. Laskelma kuvaa bruttovaikutusta. Osa investointikysynnästä kohdistuu tuontiin, joten nettovaikutus BKT:hen on pienempi. Johtopäätös on, että **asuntorakentaminen on lyhyen aikavälin talouskasvun keskeisin heilahteleva tekijä.**

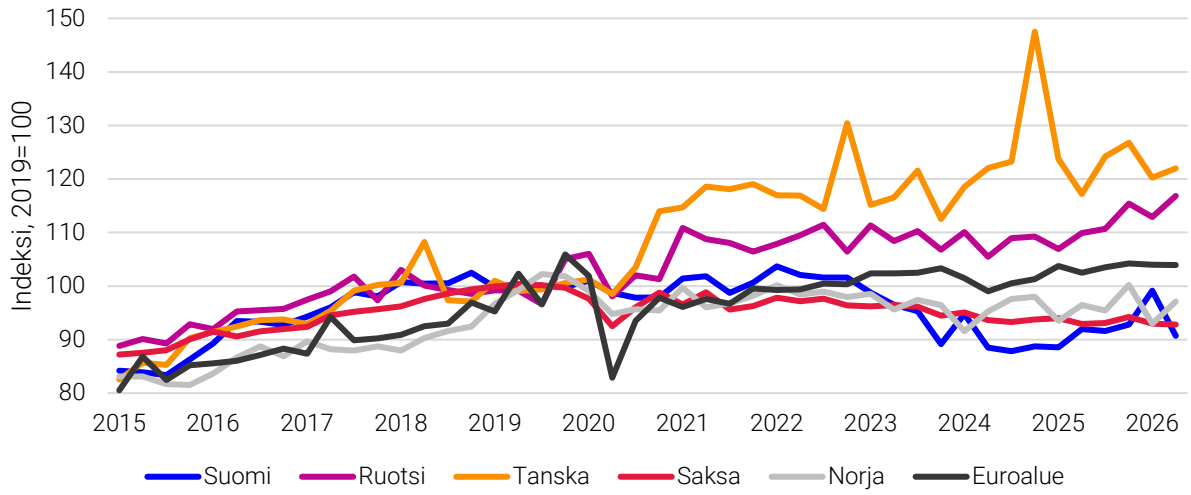
Kuvio 1 Kiinteät investoinnit ja asuntoinvestointien osuus neljännesvuosittain 2008Q1–2026Q2, kausitasoitettu volyymi, viitevuosi 2015. Lähde: Tilastokeskus.

Finnvera © All Rights Reserved

Asuntorakentaminen ei kuitenkaan selitä Suomen heikkoa kehitystä kokonaan. Kuviossa 2 investointien määrää verrataan muihin maihin. Luvuista on poistettu hintojen muutosten vaikutus, joten ne kuvaavat reaalista investointien määrää. Viimeisen neljän neljänneksen aikana Suomen investoinnit olivat keskimäärin noin 6 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2019. Ruotsissa ne olivat samaan aikaan 14 prosenttia ja Tanskassa 23 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2019, ja euroalueellakin ne olivat kasvaneet hieman (4 prosenttia). Vertailumaista myös Saksa (−7 prosenttia) ja Norja (−4 prosenttia) ovat jääneet Suomen tavoin koronaa edeltäneen tason alapuolelle.

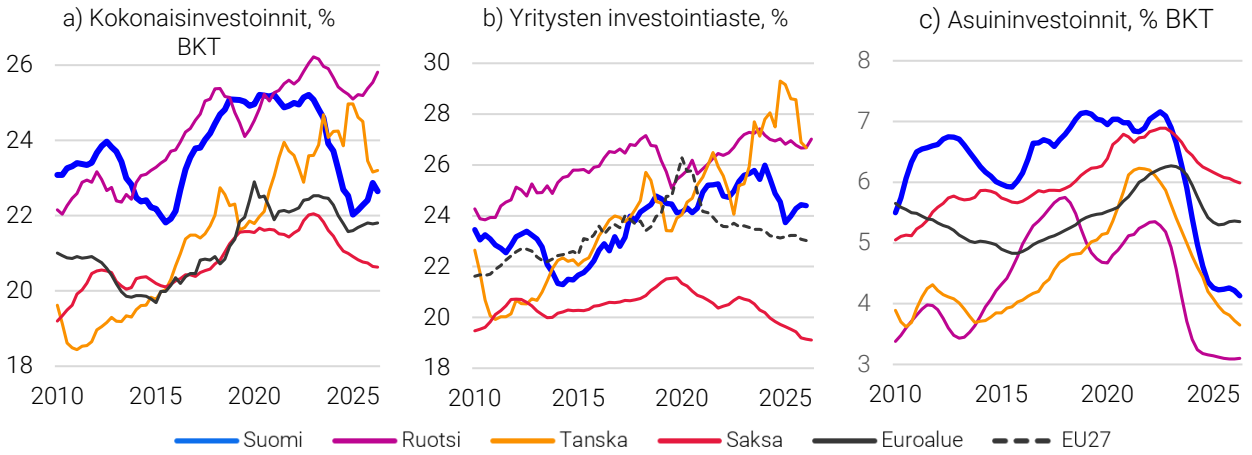
Kuvio 2 Kiinteät investoinnit vertailumaissa 2015Q1–2026Q2, volyymi-indeksi 2019 = 100. Lähde: Eurostat.

Investointien heikkoutta voidaan tarkastella myös investointiasteella, joka kertoo, kuinka suuri osa talouden tuotannosta käytetään investointeihin. Suomessa investointien osuus BKT:stä on laskenut vuoden 2022 lähes 25 prosentista noin 22 prosenttiin. Suomi on näin pudonnut Ruotsin tasolta lähelle euroalueen keskiarvoa (kuvio 3a). Lähes koko lasku selittyy asuntorakentamisella, jonka osuus BKT:stä on supistunut noin seitsemästä neljään prosenttiin (kuvio 3c).

Yritysten investointiaste eli yritysten investointien suhde niiden tuottamaan arvonlisäykseen ei sen sijaan ole romahtanut. Suomessa se on noin 24 prosenttia, mikä on hieman EU:n keskiarvoa (22,5 prosenttia) enemmän (kuvio 3b). Yritysten investointiaste on kuitenkin pysynyt suunnilleen samana kuin ennen koronapandemiaa, kun Ruotsissa ja Tanskassa se on noussut yli 26 prosenttiin. Asuntorakentamisen romahdus selittää siis suurimman osan investointien laskusta, mutta suomalaisyritykset eivät myöskään ole kasvattaneet investointejaan samaa tahtia kuin naapurimaiden yritykset.

Kuvio 3 Investointiasteet Pohjoismaissa ja vertailumaissa (4 neljänneksen liukuva) 2010Q1–2026Q2. Lähde: Eurostat.

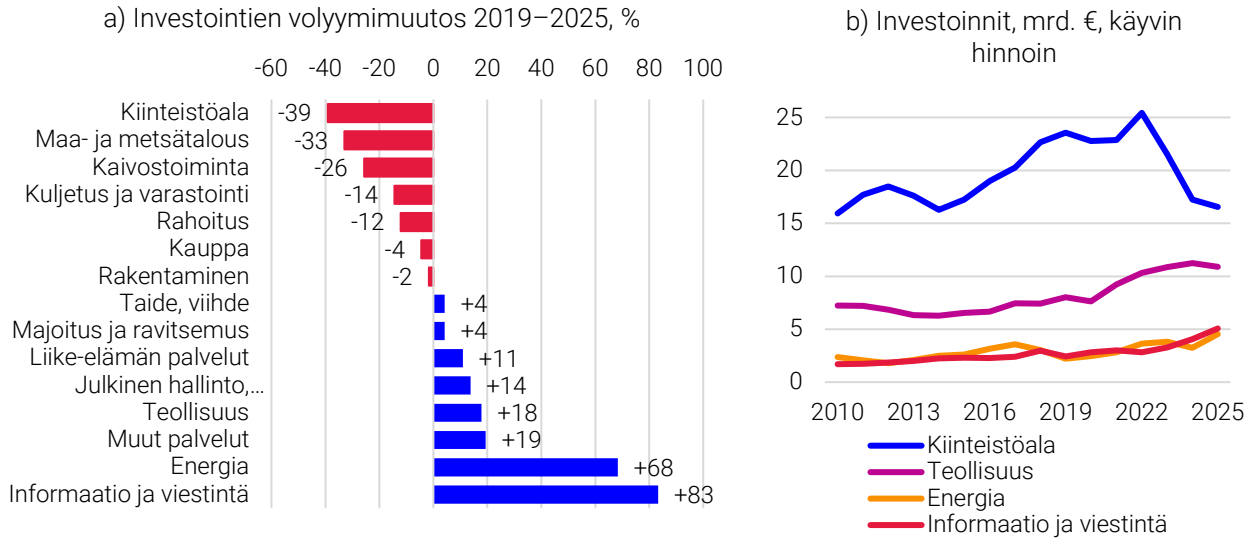

Finnvera © All Rights Reserved

Pääomat virtaavat energiaan ja datakeskuksiin

Vaikka investointien kokonaismäärä on jäänyt jälkeen, tuotantokykyä kasvattavat investoinnit ovat kehittyneet kohtuullisesti. Koneisiin ja laitteisiin, maa- ja vesirakentamiseen sekä aineettomiin hyödykkeisiin, kuten tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja ohjelmistoihin, investoitiin viimeisen neljän neljänneksen aikana 15–20 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Koneinvestointien osalta luku sisältää hävittäjät. Toimialoittain kasvu on keskittynyt voimakkaasti (kuvio 4). Informaatio- ja viestintäalan investoinnit kasvoivat vuodesta 2019 vuoteen 2025 yli 80 prosenttia ja energian lähes 70 prosenttia, mikä kertoo datakeskusten, tuulivoiman ja sähköverkkojen rakentamisesta. Tehdasteollisuudessa kasvu on ollut maltillisempaa. Kiinteistöalan investoinnit ovat sen sijaan pudonneet lähes 40 prosenttia, ja koska ala on tasoltaan selvästi suurin investoija, sen kehitys määrää pitkälti kokonaiskuvan.

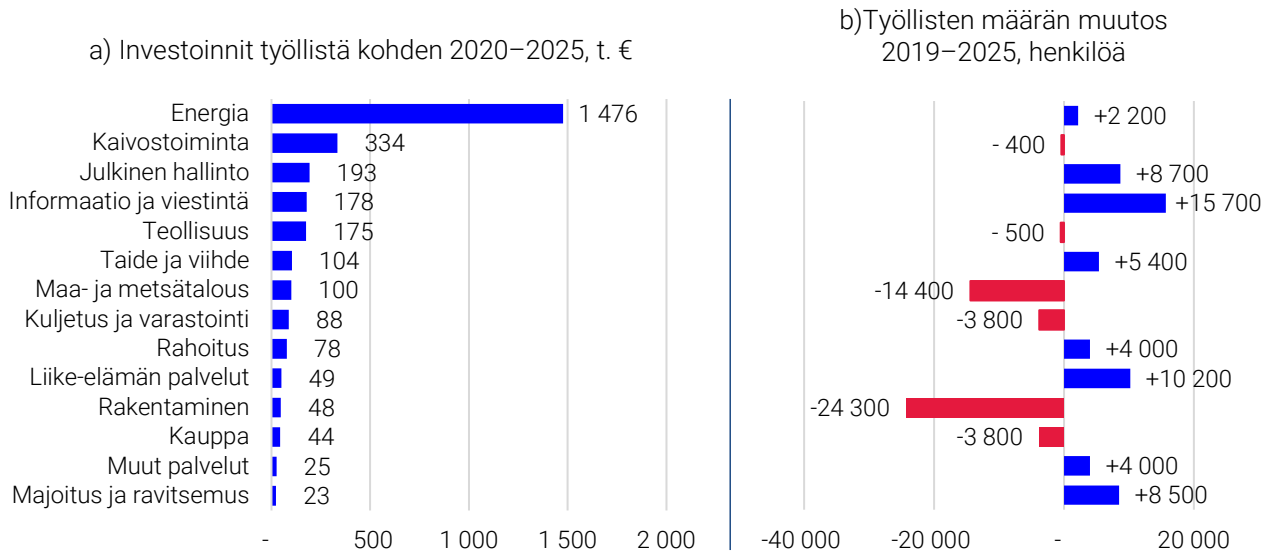
Kuvio 4 Investointien volyymimuutos toimialoittain 2019–2025 ja investointien kehitys suurimmilla toimialoilla. Lähde: Tilastokeskus.

Kasvavat investoinnit ovat hyvin pääomavaltaisia (kuvio 5). Energiatoimialalla investoitiin vuosina 2020–2025 noin 1,5 miljoonaa euroa jokaista alan työllistä kohden, mutta alan työllisyys kasvoi vuodesta 2019 vuoteen 2025 vain noin 2 200 hengellä. Rakentamisen työllisyys laski samaan aikaan noin 24 300 hengellä. Suurhankkeiden työllisyysvaikutus syntyy pääosin rakentamisvaiheessa ja toimitusketjuissa eikä hankkeen omalla toimialalla. Koska merkittävä osa näistä hankkeista on ulkomaisten toimijoiden, seuraavaksi tarkastellaan, miten investoinnit jakautuvat kotimaisten ja ulkomaisten yritysten kesken.

Finnvera © All Rights Reserved

Kuvio 5 Investoinnit työllistä kohden 2020–2025 ja työllisyyden muutos 2019–2025 toimialoittain. Lähde: Tilastokeskus, Finnveran laskelmat.

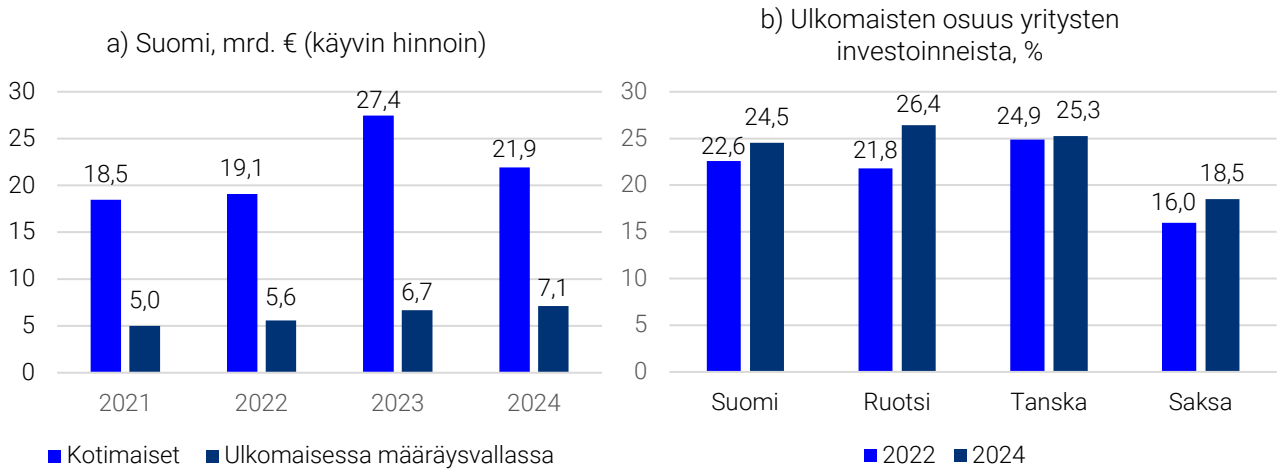

Ulkomainen pääoma kasvaa, kotimainen ailahtelee

Eurostatin ulkomaisten tytäryritysten tilasto mahdollistaa yritysten investointien jakamisen sen mukaan, onko yrityksen lopullinen määräysvalta Suomessa vai ulkomailla. Ulkomaisessa määräysvallassa olevalla yrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka äänivallasta yli puolet on ulkomaisen omistajan hallussa. Tilasto kattaa vuodet 2021–2024. Vuonna 2024 ulkomaisessa määräysvallassa olevat yritykset tekivät Suomessa noin 7 miljardin euron aineelliset investoinnit, mikä on lähes neljännes yritysten investoinneista (kuvio 6a). Niiden osuus on kasvanut, sillä vuonna 2022 se oli noin 23 prosenttia. Ulkomaisten yritysten investoinnit ovat kasvaneet tasaisesti, kun taas kotimaisten yritysten investoinnit ovat heilahdelleet voimakkaasti. Vuoden 2023 piikki johtuu todennäköisesti suurista yrityskaupoista tai omaisuusjärjestelyistä, jotka yritystilastoissa kirjataan investoinneiksi. Suurimmat omistajamaat ovat Ruotsi ja Yhdysvallat.

Vertailu muihin maihin tarkentaa kuvaa. Ulkomaisessa omistuksessa olevien yritysten osuus investoinneista kasvoi vuosina 2022–2024 myös Ruotsissa, Tanskassa ja Saksassa (kuvio 6b). Suomen noin neljänneksen osuus on samaa suuruusluokkaa kuin Ruotsissa (26 prosenttia) ja Tanskassa (25 prosenttia), ja Saksassa se on pienempi (18 prosenttia).

Kuvio 6 Yritysten aineelliset bruttoinvestoinnit määräysvallan mukaan 2021–2024. Lähde: Eurostat.

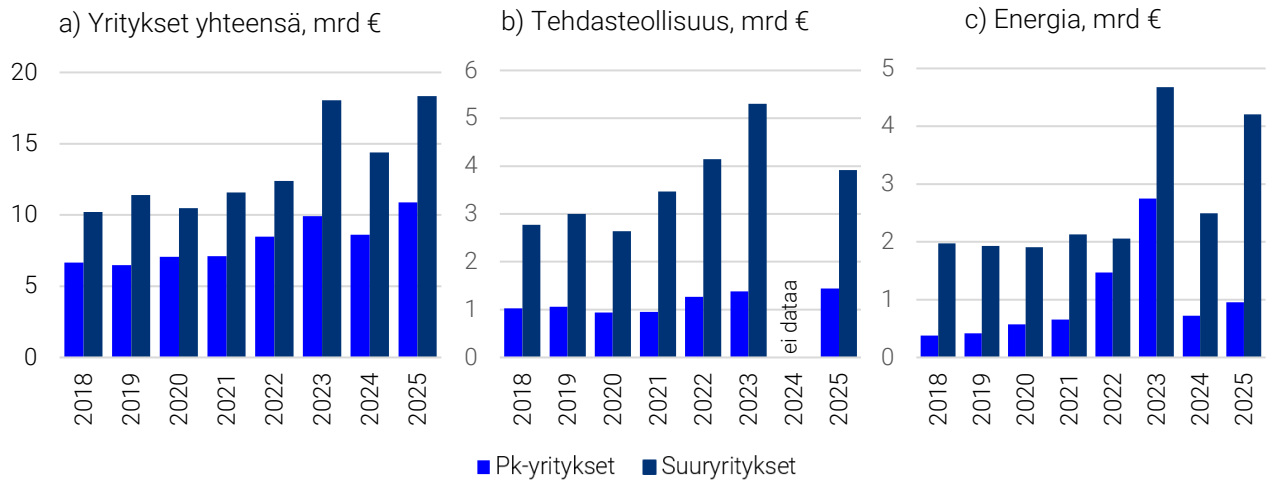
Finnvera © All Rights Reserved

Tilaston tulkinnassa on lisäksi huomattava, että määräysvalta ei kerro suoraan rahoituksen alkuperästä: esimerkiksi ulkomaisen rahaston omistama tuulivoimayhtiö luetaan ulkomaiseksi, vaikka hanke olisi rahoitettu kotimaisella lainalla. Tilasto ulottuu vuoteen 2024, joten viimeaikaiset datakeskusilmoitukset eivät vielä näy siinä. Tilaston lukuja ei myöskään voi suoraan verrata kansantalouden tilinpidon investointeihin: yritystilastoissa investoinneiksi lasketaan esimerkiksi toiselta yritykseltä ostetut rakennukset ja laitteet, ja luvut ovat käyvin hinnoin. Siksi tilastoa käytetään tässä ensisijaisesti kuvaamaan ulkomaisten ja kotimaisten yritysten osuuksia, ei investointien kasvua. Ulkomaisen omistuksen kasvava rooli on yleiseurooppalainen ilmiö, eikä se yksin selitä Suomen heikkoa investointikehitystä. Suomen erityispiirre näyttää pikemminkin olevan kotimaisten yritysten maltillinen investointitahti, jota tarkastellaan seuraavaksi.

Energiahankkeet vääristävät yrityskokojen vertailua

Yritysten tilinpäätöstilaston perusteella voidaan tarkastella investointeja myös yrityskoon mukaan. Aineellisilla nettoinvestoinneilla tarkoitetaan investointeja koneisiin, laitteisiin ja rakennuksiin vähennettynä myydyillä käyttöomaisuuserillä. Sekä pk- että suuryritysten aineelliset nettoinvestoinnit kasvoivat vuonna 2025: suurilla 14,4 miljardista 18,3 miljardiin euroon ja pk-yrityksillä 8,6 miljardista 10,9 miljardiin euroon (kuvio 7). Pk-sektori ei siis ole jäänyt sivuun. Luvuissa on kuitenkin tilastollinen sudenkuoppa, sillä energiatoimialan pk-yritysten investoinnit moninkertaistuivat vuosina 2019–2023. Todennäköinen selitys on, että tuulivoima- ja datakeskushankkeet toteutetaan vähähenkilöstöisissä hankeyhtiöissä, jotka luokitellaan henkilöstömääränsä perusteella pk-yrityksiksi. Tavanomaisen pk-sektorin kehitystä kuvaa paremmin tehdasteollisuus, jossa pk-yritysten investoinnit ovat kasvaneet maltillisesti.

Kuvio 7 Aineelliset nettoinvestoinnit kokoluokittain 2018–2025. Lähde: Tilastokeskus.

Pk-yritykset: varovainen enemmistö, rohkea vähemmistö

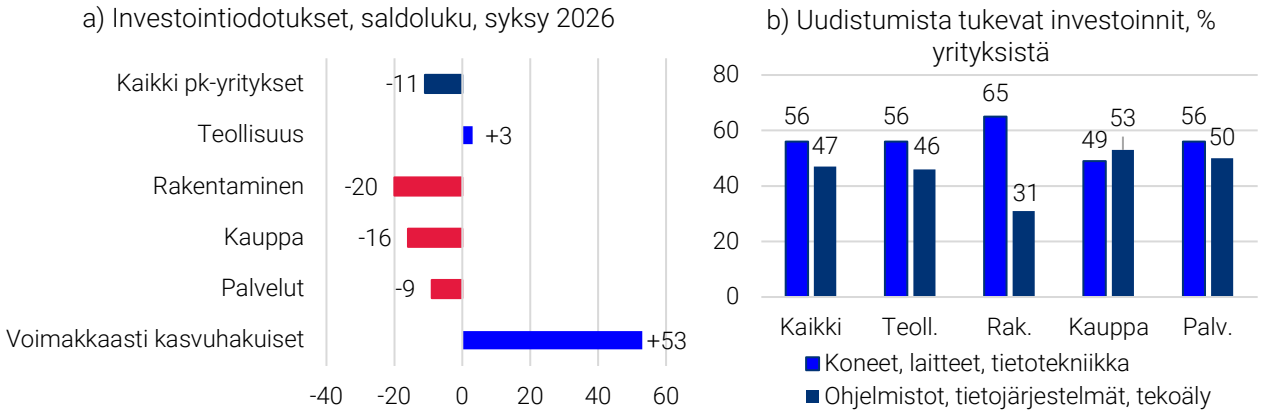
Pk-yritysten omia investointiaikeita kartoitetaan Finnveran, Suomen Yrittäjien ja työ- ja elinkeinoministeriön Pk-yritysbarometrissa kahdesti vuodessa. Syksyn 2026 barometriin vastasi yli 4 400 pk-yritystä. Investointiodotusten saldoluku eli investointiensa kasvua ja laskua odottavien pk-yritysten osuuksien erotus oli −11 (kuvio 8). Saldoluku on parantunut keväästä 2024 lähtien, mutta se on edelleen negatiivinen, ja viimeksi se oli positiivinen vuonna 2018. Teollisuus on ainoa päätoimiala, jolla investointejaan lisääviä yrityksiä on enemmän kuin vähentäviä. Rakentamisessa ja kaupassa näkymät ovat selvästi heikoimmat.

Kuva muuttuu, kun tarkastellaan voimakkaasti kasvuhakuisia yrityksiä. Niiden investointiodotusten saldoluku oli +53, kun se keväällä 2024 oli +20. Joukko on pieni, mutta rahoituksen näkökulmasta keskeinen, sillä kasvuyritysten investoinnit ovat usein suuria suhteessa liikevaihtoon ja edellyttävät ulkoista rahoitusta. Barometrin mukaan kasvuhakuisten yritysten kiinnostus ulkoiseen rahoitukseen onkin säilynyt kohtuullisena, vaikka ulkoisen rahoituksen käyttö pk-yrityksissä on kokonaisuutena vähentynyt.

Finnvera © All Rights Reserved

Barometri kertoo myös, mihin pk-yritykset sanovat investoivansa. Hieman yli puolet yrityksistä kertoo investoivansa koneisiin, laitteisiin tai tietotekniikkaan ja lähes puolet ohjelmistoihin, tietojärjestelmiin tai tekoälyyn. Kaupan alalla ohjelmistoinvestoinnit ovat jo yleisempiä kuin koneinvestoinnit. Aineettomien investointien kasvava merkitys näkyy siis myös pk-sektorilla.

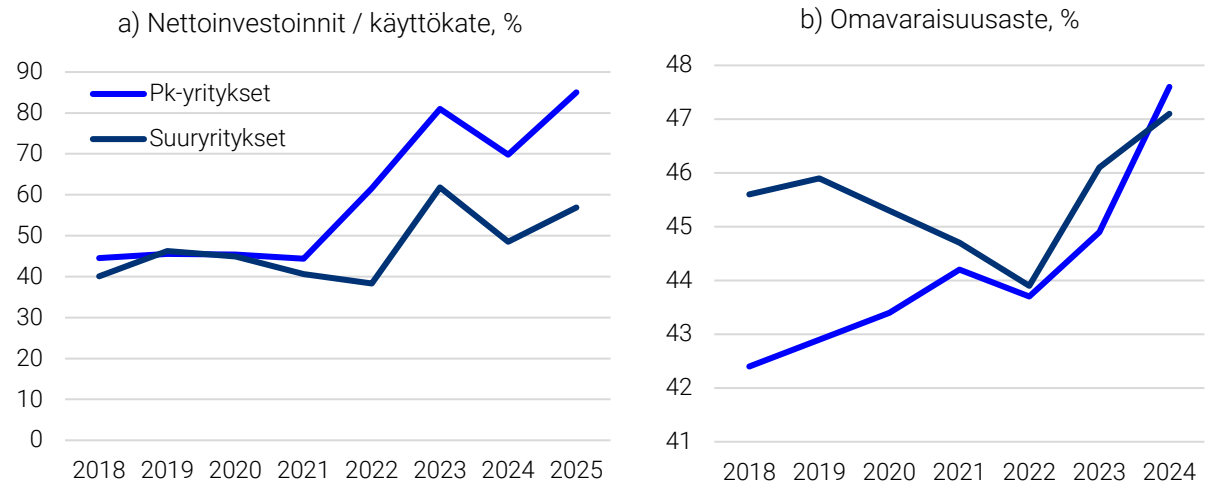
Kuvio 8 Pk-yritysten investointiodotukset ja uudistumista tukevat investoinnit, syksy 2026. Lähde: Pk-yritysbarometri.

Millä rahalla investoidaan – ja miksi niin varovasti?

Yritysten tilinpäätöstiedot osoittavat, että pk-yritykset käyttävät kassavirrastaan suuremman osan investointeihin kuin suuryritykset. Vuonna 2025 pk-yritysten nettoinvestoinnit vastasivat 85 prosenttia niiden käyttökatteesta, kun suuryrityksillä osuus oli 57 prosenttia (kuvio 9a). Samaan aikaan pk-yritysten omavaraisuusaste nousi vuosina 2018–2024 noin 42 prosentista lähes 48 prosenttiin (kuvio 9b). Yritykset ovat siis investoineet ja vahvistaneet samalla tasettaan, eli investoinnit on rahoitettu pääosin omalla pääomalla. Kassarahoituksen raja tulee vastaan silloin, kun investointi on suuri suhteessa liikevaihtoon.

Kuvio 9 Investointien suhde kassavirtaan ja yritysten omavaraisuus 2018–2024. Lähde: Tilastokeskus.

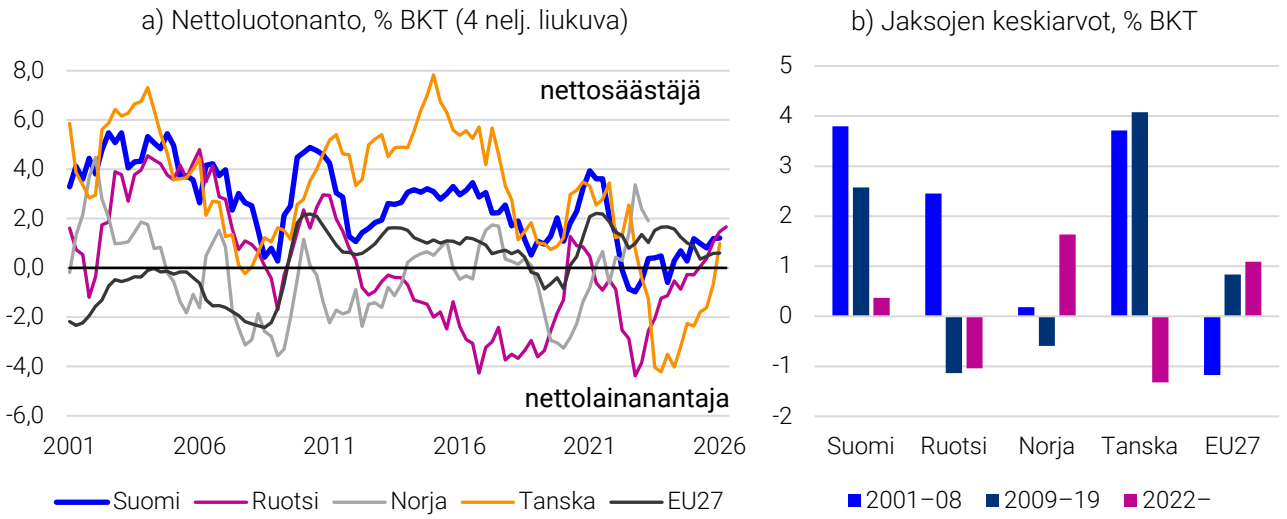
Yrityssektori on nettosäästäjä – toisin kuin Ruotsissa

Sama piirre näkyy koko yrityssektorin tasolla. Kansantalouden tilinpidossa yrityssektorin nettoluotonanto kertoo, rahoittavatko yritykset investointinsa omilla säästöillään vai ulkoisella rahalla. Oppikirjan perustilanteessa yritykset ovat nettolainanottajia, mutta 2010-luvulla EU-maiden yrityssektori oli keskimäärin lievästi ylijäämäinen. Suomessa yrityssektori on kuitenkin ollut nettoluotonantaja lähes joka vuosi 2000-

Finnvera © All Rights Reserved

luvulla: 25 vuotena 26:sta (kuvio 10). Vuosina 2009–2019 ylijäämä oli keskimäärin 2,6 prosenttia BKT:stä, kun Ruotsissa (−1,1 prosenttia) ja Norjassa (−0,6 prosenttia) yritykset olivat nettolainanottajia. Tanskassa yrityssektori oli kuitenkin vielä Suomeakin ylijäämäisempi (4,1 prosenttia), joten nettosäästäminen ei yksin selitä heikkoa investointikehitystä. Vuodesta 2022 ero Ruotsiin on kaventunut, ja viimeisimpien tietojen mukaan myös ruotsalaisyritykset ovat olleet nettoluotonantajia.

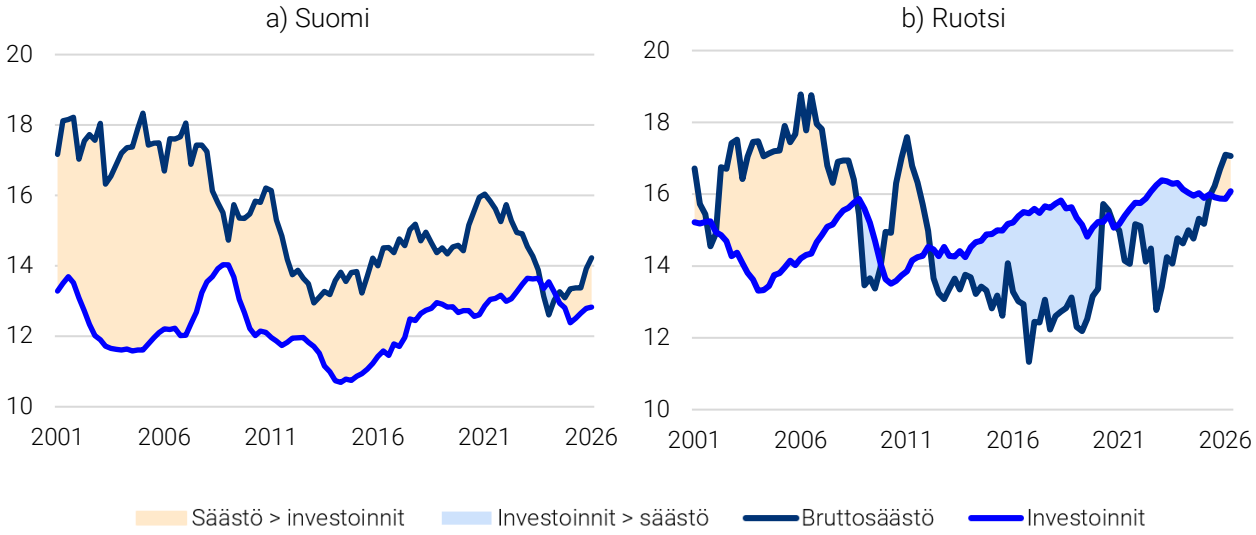
Kuvio 10 Ei-rahoituksellisten yritysten nettoluotonanto 2001Q1–2026Q2, % BKT:stä. Lähde: Eurostat.

Myös taseet kertovat samaa tarinaa. Suomalaisyritysten velka on 114 prosenttia BKT:stä, kun se Ruotsissa on 151 prosenttia ja Tanskassa 135 prosenttia (2026Q2). Suomessa velkasuhde on laskenut vuoden 2015 noin 127 prosentista. Talletuksia suomalaisyrityksillä on suhteessa vähemmän kuin ruotsalaisilla, joten kyse ei ole suuresta kassavarannosta vaan siitä, että velkaa ei oteta kasvun rahoittamiseen.

Säästämisen ja investoimisen vertailu tarkentaa kuvaa (kuvio 11). Vuosina 2010–2019 suomalaisyritysten bruttosäästö oli keskimäärin 14,4 prosenttia BKT:stä ja investoinnit 11,8 prosenttia. Ruotsissa investoinnit (14,8 prosenttia) ylittivät säästön (13,7 prosenttia). Ero ei siis johdu pelkästään suuremmasta säästämisestä, vaan ennen kaikkea siitä, että suomalaisyritykset investoivat suhteessa vähemmän ja jättävät kassavirran ylijäämän käyttämättä kasvuun.

Kuvio 11 Yritysten bruttosäästö ja investoinnit Suomessa ja Ruotsissa 2001Q1–2026Q1/2026Q2 (4 neljänneksen liukuva). Lähde: Eurostat, Finnveran laskelmat.

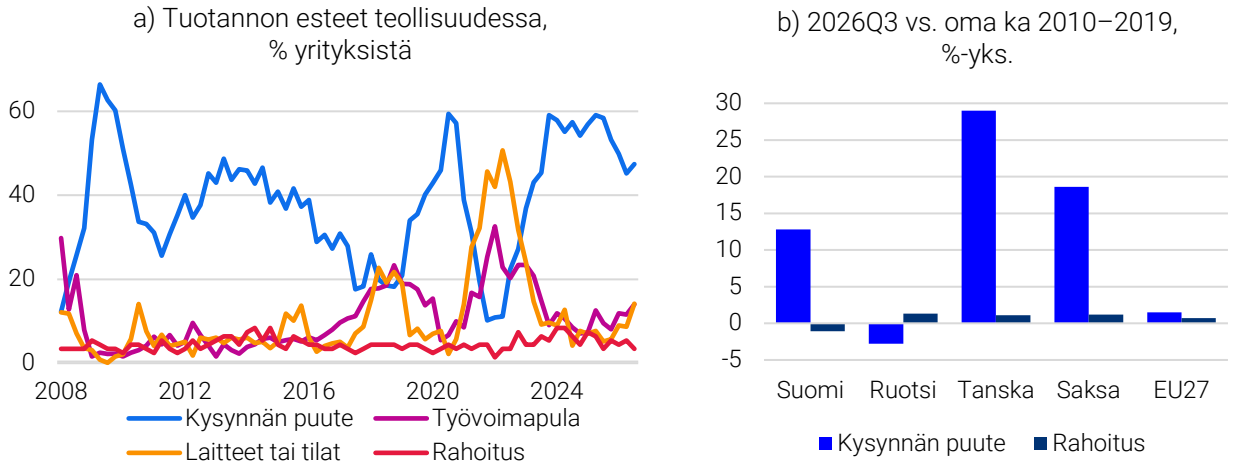

Finnvera © All Rights Reserved

Varovaisuutta vai heikkoa kysyntää?

Yritysten vähäinen velanotto voi johtua kolmesta syystä: yritykset eivät saa rahoitusta, ne eivät halua ottaa riskiä tai lisäkapasiteetille ei ole kysyntää. EU:n harmonisoitu suhdannetiedustelu auttaa erottamaan nämä toisistaan, sillä siinä yrityksiltä kysytään suoraan tuotantoa rajoittavista tekijöistä (kuvio 12). Viimeisimmässä kyselyssä 47 prosenttia suomalaisista teollisuusyrityksistä nimeää kysynnän puutteen tuotannon esteeksi, mikä on 13 prosenttiyksikköä yli pitkän aikavälin keskiarvon (2010–2019). Ruotsissa vastaava luku on pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella. Rahoituksen mainitsee tuotannon esteeksi vain 3 prosenttia, ja kapasiteetin käyttöaste (78,1 prosenttia) on puolestaan pitkän aikavälin keskiarvoa (79,6 prosenttia) alempi. Pk-yritysbarometrin mukaan rahoituksen hinta kuitenkin vaikuttaa investointipäätöksiin, sillä yli kuudesosa pk-yrityksistä ja yli neljäsosa teollisuuden pk-yrityksistä pitää sitä keskeisenä syynä olla lisäämättä investointeja. Taulukkoon 1 on koottu kunkin selityksen tueksi saatua näyttöä.

Kuvio 12 Tuotantoa rajoittavat tekijät teollisuudessa 2008Q1–2026Q3. Lähde: Euroopan komissio/Eurostat.

Taulukko 1 Investointivarovaisuuden kolme selitystä.

Selitys		
Rahoitusrajoite	Rahoituksen nimeää tuotannon esteeksi 3 % (EU 5 %). Pk-yritysten investoinnit ovat 85 % käyttökatteesta. Rahoituksen hinta on silti keskeinen syy olla investoimatta yli kuudesosalle pk-yrityksistä.	Ei rajoita koko sektoria, mutta voi rajoittaa erityisesti kasvuyrityksiä.
Varovaisuus	Yrityssektori on ollut nettoluotonantaja lähes koko 2000-luvun, ja velkaa on suhteessa selvästi vähemmän kuin esimerkiksi Ruotsissa. Nettoluotonanto 2009–2019 +2,6 % BKT:stä (Ruotsi −1,1 %). Velka 114 % BKT:stä (Ruotsi 151 % BKT:stä). Omavaraisuus on noussut. Pk-yritysten investointiodotukset ovat olleet useamman vuoden negatiivisia.	Tukee – rakenteellinen piirre
Kysynnän puute	Kysyntä esteenä 47 prosentille teollisuusyrityksistä (pitkän aikavälin keskiarvo 34 %). Kapasiteetin käyttöaste on 78,1 % pitkän aikavälin keskiarvoa (79,6 %) alempi.	Tukee vahvasti – nyky- eli suhdannetilanteen pääsyy

Suomalaisyritysten varovaisuus on rakenteellista. Varovaisuus näkyi jo 2010-luvulla, jolloin kysyntätilanne oli parempi, ja nykyinen kysynnän heikkous vahvistaa ilmiötä. Kotimarkkina on pieni, joten kasvun pitäisi tulla ulkomailta. Avoin kysymys on, miksi useampi yritys ei hae kysyntää vientimarkkinoilta ja rahoita kasvua ulkoisella rahalla. Rahoitusrajoite ei selitä tilannetta koko sektorin tasolla, mutta se voi sitoa juuri voimakkaasti kasvavia yrityksiä, joissa investointi on suuri suhteessa liikevaihtoon. Tämän todentaminen vaatisi yritystason aineistoa.

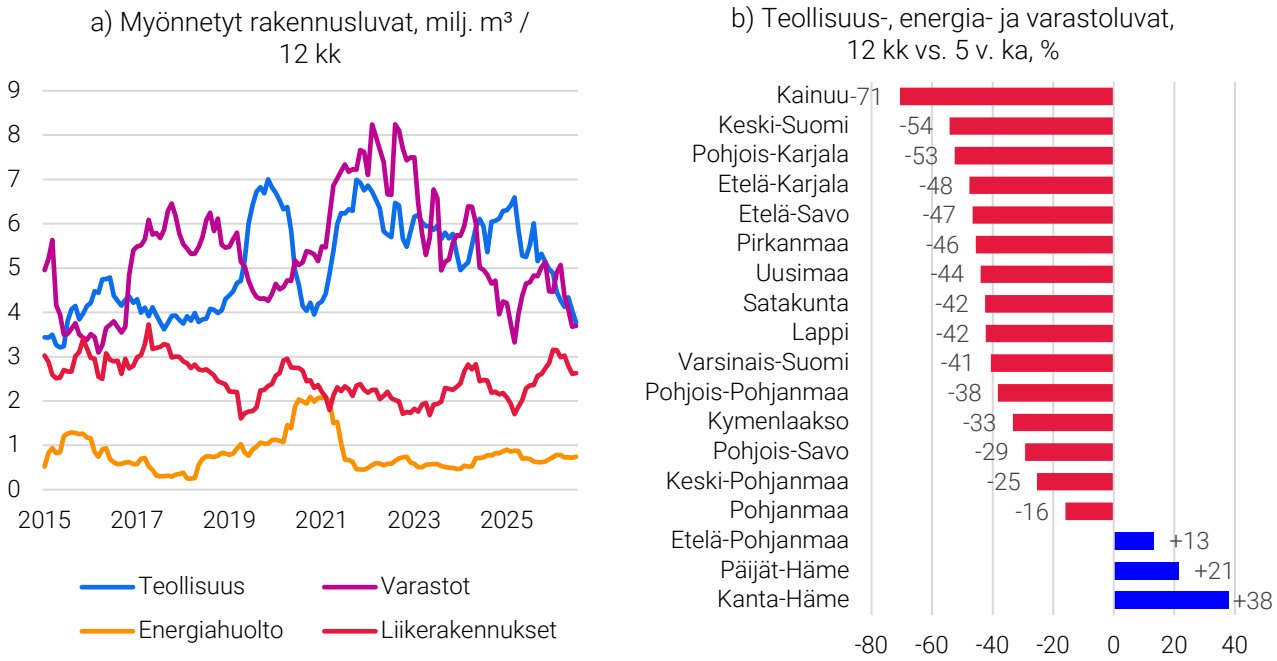
Finnvera © All Rights Reserved

Varovaisuuden ja heikon kysynnän yhdistelmä voi osaltaan selittää myös sitä, miksi ulkomaisessa omistuksessa olevien yritysten osuus investoinneista on kasvanut. Kansainväliselle konsernille Suomi on usein yksi sijaintivaihtoehto muiden joukossa, ja sen investointipäätöksiin vaikuttavat esimerkiksi edullinen puhdas sähkö, viileä ilmasto ja osaavan työvoiman saatavuus enemmän kuin kotimarkkinan suhdanne. Kotimaisen yrityksen investoinnit taas seuraavat useammin kotimaista kysyntää.

Lähiaikojen näkymät

Investointien lähiajan näkymiä voidaan arvioida rakennuslupien avulla, sillä luvat ovat nopein virallinen investointeja ennakoiva tilasto. Teollisuus-, energia- ja varastorakennusten luvat olivat heinäkuuhun 2026 päättyneellä 12 kuukauden jaksolla 25 prosenttia pienemmät kuin vuotta aiemmin, ja asuinrakennusten luvat 12 prosenttia pienemmät. Kuviosta 13 nähdään, että lupamäärät ovat jääneet alle viiden vuoden keskiarvon 15 maakunnassa 18:sta. Kasvua on vain muutamassa maakunnassa.

Kuvio 13 Myönnetyt rakennusluvat, rakennustilavuus. Lähde: Tilastokeskus.

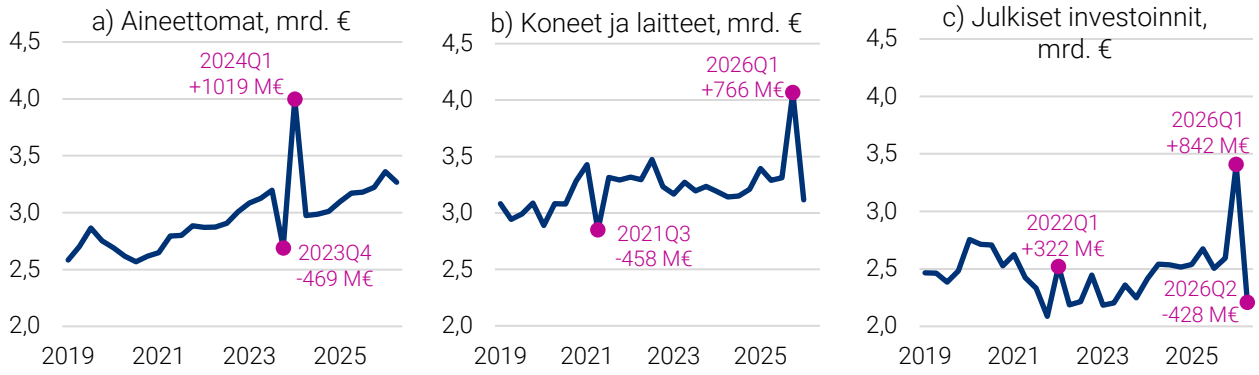
Kyselyt puolestaan viittaavat maltilliseen kasvuun. EK:n investointitiedustelun mukaan tehdasteollisuuden investoinnit kasvavat vuonna 2026 noin 6 prosenttia ja kasvu painottuu suuriin yrityksiin, kun energiateollisuuden investoinnit laskevat. Samaan aikaan on ilmoitettu poikkeuksellisen suuria hankkeita: Google kertoi syyskuussa 2026 investoivansa Suomeen vähintään 13 miljardia euroa vuosina 2027–2028, ja jo vuotta aiemmin EK arvioi julkisesti ilmoitettujen datakeskusinvestointien olevan noin 12 miljardia euroa. Ilmoitusten ja toteuman välinen kuilu on näkymien keskeisin kysymys: missä hankkeet jumittuvat – luvituksessa, sähköliittymissä, rahoituksessa, vai yleisessä epävarmuudessa?

Jättihankkeet heiluttavat tilastoja

Yksittäistä hanketta ei tilastoista näe luottamuksellisuuden vuoksi, mutta sen jälki näkyy poikkeavana neljänneksenä (kuvio 14). Esimerkiksi aineettomien investointien hyppy 2024Q1 (noin +1 miljardi euroa) oli yksinään suurempi kuin koko neljänneksen kokonaismuutos. Koneinvestointien ja julkisten investointien samanaikainen piikki vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä johtuu Tilastokeskuksen mukaan hävittäjätoimituksista. Ne nostavat myös tämän katsauksen viimeisen neljän neljänneksen keskiarvoja. Suurhankkeet kannattaa siksi erottaa analyysistä, koska ne rahoitetaan pääosin ulkomaisella pääomalla tai ovat julkisen sektorin hankkeita, eivätkä kerro kotimaisten yritysten investointihalusta.

Finnvera © All Rights Reserved

Kuvio 14 Investointien kehitys investointilajeittain 2019Q1–2026Q2. Tilastollisesti poikkeavat neljännekset merkitty. Lähde: Tilastokeskus, Finnveran laskelmat.

Johtopäätökset

Suomen investoinnit ovat jääneet selvästi naapurimaiden kehityksestä, mutta Suomen investointikuva on parempi kuin otsikkoluvut antavat ymmärtää. Asuntorakentamisen romahdus on vienyt kahdessa vuodessa lähes kolme prosenttiyksikköä talouskasvusta, mutta tuotantokykyä kasvattavat investoinnit ovat kehittyneet kohtalaisesti, ja energiasta ja datakeskuksista on tullut uusia kasvuvetureita. Asuntorakentamisen elpyminen on siksi lyhyen aikavälin kasvun tärkein yksittäinen tekijä.

Pidemmän aikavälin huoli on yritysten riskinotto. Suomalainen yrityssektori on pysynyt nettosäästäjänä yli kahden vuosikymmenen ajan, ja velkaa otetaan kasvun rahoittamiseen vähemmän kuin Ruotsissa. Investoinnin uskaltajia löytyy kuitenkin kasvuhakuisista pk-yrityksistä, jotka aikovat lisätä investointejaan selvästi muita enemmän.

Nyt investointeja jarruttaa ennen kaikkea heikko kysyntä, ei rahoituksen saatavuus, vaikka rahoituksen hinta vaikuttaa osan yritysten investointipäätöksiin. Kun kotimarkkina on pieni, kasvua on haettava ulkomailta, ja silloin investoinnit ovat usein suuria suhteessa liikevaihtoon, eikä kassarahoitus riitä. Raportin perusteella keskeisiä jatkokysymyksiä ovat, rajoittaako rahoitus nimenomaan kasvuhakuisia yrityksiä, miksi kansainvälistymistä tavoittelevien yritysten joukko on pieni ja muuttuvatko ilmoitetut suurhankkeet rakennusluviksi ja investoinneiksi.

Lähteet

Tilastokeskus, StatFin: neljännesvuositilinpito (132h), vuositilinpito (15a9, 15af, 15ab), sektoreiden nettoluotonanto (15i1), yritysten tilinpäätöstilasto (13vx), rakennus- ja asuntotuotanto (156f). Haettu 5.10.2026.

Eurostat: namq_10_gdp, namq_10_an6, nasq_10_nf_tr, nasq_10_f_bs, ei_bsin_q_r2. Haettu 5.10.2026.

EK: Investointitiedustelu, tammikuu ja kesäkuu 2026; Selvitys datakeskuksista (2025).

Yle ja Rakennuslehti, syyskuu 2026: Googlen investointi Suomeen.

Finnvera © All Rights Reserved

FINNVERA

Mauri Kotamäki, pääekonomisti
etunimi.sukunimi@finnvera.fi
029 460 2878

Anni Koskinen, ekonomisti
etunimi.sukunimi@finnvera.fi
029 460 2921

www.finnvera.fi